

عنوان مقاله:

نقش دانش بومی آبیاری (سیستم قنات) در تعیین الگوی کاشت محصولات باغی (منطقه القورات شهرستان بیرجند)

محل انتشار:

همایش ملی آب، فرهنگ و پژوهش‌های علوم انسانی (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

محمد رضا بخشی - استادیار اقتصاد کشاورزی، دانشکده کشاورزی دانشگاه بیرجند

ملیحه فلکی - استادیار ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی دانشگاه بیرجند

سارا محبی پور - دانش آموخته کارشناسی ارشد توسعه روستایی، دانشگاه بیرجند

خلاصه مقاله:

نقش دانش بومی که حاصل تجربیات چند هزار ساله پیشینیان بوده و در طول زمان با عمل توأم شده، در مدیریت منابع آبیخس کشاورزی غیر قابل انکار است. باغداران خراسان جنوبی نیز با درک محدودیت منابع آبی و به ویژه قنات، با تکیه بر دانش بومی خود درصدد تطبیق نوع و سطح کاشت محصولات خود با این محدودیت بوده اند. پژوهش حاضر به منظور بررسی نقش دانش بومی آبیاری در تعیین الگوی کاشت محصولات باغی با تأکید بر نقش قنات در سطح 15 روستای منطقه القورات از توابع بخش مرکزی شهرستان بیرجند انجام شد. این تحقیق، از لحاظ هدف کاربردی و به شیوه پیمایشی انجام شده است. جمع آوری داده‌ها از طریق انجام مصاحبه‌های باز و عمیق، مشاهده مستقیم و بررسی اسناد و مدارک صورت گرفت. با استفاده از فرمول کوکران تعداد 146 نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب و سپس پرسشنامه‌های محقق ساخته به صورت تصادفی توسط باغداران تکمیل گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از نرم افزار SPSS استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد دانش بومی آبیاری در تعیین الگوی کاشت محصولات باغی مؤثر بوده است و بین متغیر دبی قنات و الگوی کاشت محصولات باغی شامل نوع، آرایش ونحوه استقرار و تراکم درختان باغی، رابطه معنی داری وجود دارد. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که باغداران منطقه مورد مطالعه لحاظ مدیریت بهینه مصرف آب از دانش بومی غنی برخوردار بوده و می‌توان با تلفیق آن با دانش فنی، جهت سیاست گذاری در بخش کشاورزی و باغداری از آن بهره برداری نمود.

کلمات کلیدی:

دانش بومی، قنات، الگوی کاشت، خراسان جنوبی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1115490>

